

BLAUWDruk

Master in de architectuur

Faculteit Architectuur

OKTOBER 2018

Profiel en onderwijsvisie

De kern van de masteropleiding Architectuur (en haar taalequivalent Architecture) is het ruimtelijk ontwerpen. De studenten leren kritisch te reflecteren over de ruimtelijke omgeving en op basis van deze kritische reflecties ingrepen, ideeën, of gebouwen te bedenken die cultureel en/of materieel duurzaam zijn. Zo geven ze het ruime begrip 'architectuur' in de toekomst gestalte. Belangrijke aandachtspunten zijn maatschappelijke thema's, innovatie en creativiteit. Om tot ruimtelijk ontwerpen en kritische bevraging te komen staan in de masteropleiding het ontwerpen en het onderzoek naast elkaar. De studenten leren wetenschappelijke kennis en methodieken evalueren en af te wegen in functie van het ontwerpen van architectuur. Daarnaast beginnen studenten hun ontwerpprocessen in te zetten in onderzoek en genereren hiermee discipline (ontwerpmatige en bouwtechnische) kennis. De masteropleiding heeft drie speerpunten:

- Kiezen en positioneren

In de master in de architectuur verdiepen en verbreden studenten hun inzichten, kennis en vaardigheden die ze opbouwden tijdens de bachelor. Van de masterstudenten wordt verwacht dat zij zich positioneren in het discipline veld en het academische debat. Eigen aan de master in de architectuur is de veelheid aan opties waarbij de studenten discipline aspecten kunnen kiezen die ze verder willen uitdiepen of verbreden. Om hun traject als masterstudent uit te stippelen, kiezen studenten elk semester een masterstudio.

- Academisch ontwerpbureau

AOB/ADO (academisch ontwerpbureau/academic design office) is een concept van de Faculteit Architectuur. AOB ambieert een omgeving te zijn die zowel onderwijs, praktijk als onderzoek omvat en waar een inhoudelijke en creatieve multidisciplinaire samenwerking tussen architecten, onderzoekers, beeldende kunstenaars en professionals gerealiseerd kan worden. Het onderzoek tekent zich af rond de drie onderzoeksdomeinen die de ontwerppraktijk beïnvloeden: het humane, de techniek en de kunsten.

In een AOB werken studenten intensief samen met docenten en onderzoekers rond een onderzoeksvraag en met een ontwerp, publicatie en/of tentoonstelling als resultaat. Een AOB definieert en behandelt belangrijke maatschappelijke en discipline issues die het op de kaart wil zetten. AOB's genereren kennis (transdisciplinair en interdisciplinair), academische output en expertise onder de vorm van Artistieke en/of Ontwerpmatige Realisaties (AOR's) zoals studies, contractopdrachten, onderzoeksprojecten, spin-offs, publicaties, artistieke producties, tentoonstellingen ... en worden geregistreerd in Lirias.

- Internationalisering

De Nederlandstalige master heeft een Engelstalig taalequivalent, wat wil zeggen dat ook internationale studenten het tweejarige programma in het Engels kunnen volgen binnen een zeer internationale context van medestudenten (ook Belgische studenten), professionals en docenten. Daarnaast worden zowel in de Nederlandstalige master als in de Engelstalige taalequivalent opleidingsonderdelen, excursies, seminaries en gastlezingen sterk ingebed in actuele internationale debatten. Studenten kunnen tevens deelnemen aan een Erasmus+ uitwisseling, op ontwikkelingssamenwerking gaan of deelnemen aan internationale workshops.

Doelstellingen

De master architectuur richt zich enerzijds op de basisdiscipline van architectuur als beroep maar evenzeer op een brede waaier aan vakoverschrijdende profielen waarin architectuur als maatschappelijke visie en ingrijpende handeling sterk aan bod kan komen. In het profiel van de master moet uiterste concentratie en specificiteit bereikt worden (echter geen specialisatie). De master is enerzijds gericht op de inhoudelijke en domeinspecifieke verdieping van de bachelorfase, en anderzijds op het verwerven van een toegang tot het beroepenveld, of tot verdere studie en onderzoek.

De doelstellingen van de master zijn :

- de intellectuele doorontwikkeling en verbreding van de in de bachelor aangevoerde competenties
- de onderzoekende houding (toegepast en/of fundamenteel)
- de specifieke disciplinaire kennis
- de vakoverschrijdende vaardigheden (mede om de grenzen van de eigen wetenschappelijke discipline te onderkennen of bewust te overschrijden)

Meer informatie over de opbouw en inhoud van de master in de architectuur kan teruggevonden worden in het onderwijsaanbod:

- [Doelstellingen](#) (Brussel)
- [Doelstellingen](#) (Brussel – Engelstalige equivalent)
- [Doelstellingen](#) (Gent)
- [Doelstellingen](#) (Gent – Engelstalige equivalent)

Publiek

De studenten in de master in de architectuur zijn reeds geoefende ontwerpers die hun eigenheid als ontwerper verder willen ontplooiën. Ze zijn vertrouwd met begrippen van cultuur, menswetenschappen en artistieke expressie. Ze hebben een brede wetenschappelijke kennis om gebouwen te ontwerpen die technisch duurzaam en betrouwbaar zijn. In de master in de architectuur

verwachten we dat studenten hun creativiteit kunnen gebruiken bij het ontwerpen vanuit een zeer kritische onderzoekende attitude om hun eigen architect-zijn verder te vervolmaken.

Opbouw

De master in de architectuur bestaat uit twee fases waarbij het curriculum is opgebouwd uit zowel theoretische als ontwerpgerichte opleidingsonderdelen. Gemiddeld is het aandeel theorie en ontwerpen in beide fases ongeveer evenredig. Binnen de twee fases volgen de studenten enkele opleidingsonderdelen gezamenlijk, binnen andere opleidingsonderdelen is er een vrijere keuze voor de student.

Gezamenlijke opleidingsonderdelen

De gezamenlijke opleidingsonderdelen bestaan uit opleidingsonderdelen over geschiedenis en architectuurtheorie, bouwtechnieken en management. Alle studenten volgen deze opleidingsonderdelen samen. De leermiddelen zijn zowel schriftelijk, elektronisch of audiovisueel. Daarnaast stimuleren de leermiddelen studenten om zelfstandig of in groep aan de slag te gaan met cursussen, readers en naslagwerk. Theorie wordt voornamelijk aangeboden aan de hand van klassieke hoorcolleges die regelmatig worden gecombineerd met andere werkvormen zoals seminars, flipped classroom, groepswerken (groepsdiscussies), de praktische uitwerking van de theorie, zelfstandig werk, maar ook studiebezoeken en excursies.

De opleidingsonderdelen van geschiedenis en theorie hebben tot doel om architectuur binnen een bredere culturele, theoretische en historische context te situeren. De focus van deze opleidingsonderdelen ligt op het reflecteren over het eigen denk – en werkproces, heersende paradigma's en actuele ontwikkelingen in het vakgebied rekening houdend de onzekere en veranderende contexten. Naast kritische zelfbevraging leren studenten bijdragen tot theorievorming en wetenschappelijke onderzoek binnen de discipline.

In de bouwtechnische opleidingsonderdelen verwerven studenten geavanceerde kennis en inzicht in materialiseren door middel van bouwfysica, mechanica en materialenleer. Meer dan in de bachelor architectuur leren de studenten in de master architectuur door middel van een geïntegreerde aanpak, waarbij ontwerpprocessen in directer contact worden gebracht met bouwtechnische ontwerpparameters als zwaartekracht en comfort (licht, warmte, geluid, vocht en lucht). Hierdoor worden kritische reflecties over duurzaamheid en tektoniek directer gerelateerd aan het ontwerpen. Deze geïntegreerde aanpak kan nog worden geïntensifieerd via de daarvoor voorziene *electives* in de bouwtechnieken.

Binnen management leren studenten over wetgeving, economie, project- en bureaumanagement en ethiek. Dit leerproces wordt gesitueerd in de internationale evolutie van het beroep door middel van case studies, seminars en de input van professionals.

Positionerende opleidingsonderdelen

De positionerende opleidingsonderdelen bestaan uit drie delen: de masterstudio's, de *electives* en de masterproef. Hier kiezen studenten zelf hun persoonlijk studietraject.

Masterstudio's

In de masteropleiding nemen de studenten in de eerste drie semesters telkens één masterstudio op. Elke masterstudio heeft een eigen insteek, inhoud en methodologie, op basis hiervan kiezen de studenten de studio die aansluit bij hun eigen interesses in functie van het uitbouwen van een eigen portfolio. De opeenvolging van masterstudio's mondt uit in een persoonlijk/individueel te formuleren masterproef.

De leeromgeving van de masterstudio is de ontwerpstudio. Dit is een sterk procesgerichte leeromgeving, die studenten de mogelijkheden biedt om op een persoonlijke ontdekkingstocht te gaan met bijhorende overwinningen, falen en verlies. Dit gebeurt door middel van een communicatief leerproces waarbij wisselwerkingen tussen student, *peers*, docent(en) en de discipline gestimuleerd worden. Architectuur wordt als niet eenduidig benaderd doordat de student kennis neemt van verschillende paradigma's en benaderingen. Docenten en studenten brengen ontwerptheses en – antitheses in een dialectische wisselwerking van kritische vragen en soms meervoudige ontwerpmatige antwoorden. In elke studio verbinden studenten verschillende ideeën en input van *peers*, docenten en externe bronnen in een eigen ontwerp. Daarmee ontwikkelen de studenten hun eigen positie binnen de diversiteit aan posities in architectuur.

De begeleiding van de studenten in de masterstudio's wordt opgenomen door de docenten en ZAP-professoren gerekruteerd uit *good practices*, doctors en doctorandi uit de diverse onderzoeksdomeinen die aan de Faculteit Architectuur (onderwijs) en het Departement Architectuur (onderzoek) aan bod komen, d.w.z.: zowel uit *Design Driven Research* (A&A: Onderzoekscluster Architecture & Arts) als uit de humane (A&M: Architectuur en Maatschappij), en uit de exacte en toegepaste wetenschappen (A&T: Architectuur en Technieken).

De evaluatie binnen de masterstudio legt een sterke nadruk op permanente evaluatie omdat hiermee het open onderzoeksproces en de persoonlijke evolutie van de student de noodzakelijke begeleiding, bijsturing en beoordeling kan krijgen. De permanente evaluatie kan verschillende vormen aannemen, zoals *peer assessment* (evaluatie door medestudenten), *reviews* (evaluatie door de docent of het

docententeam) op basis van presentaties van tussentijdse ontwerpresultaten of op basis van portfolio, paper, blog ...

Electives

Studenten maken ook een keuze uit een ruim aanbod van keuzevakken (*electives*). De *electives* zijn heel divers naar inhoud (geconnecteerd aan de verschillende onderzoeksdomeinen van het Departement Architectuur), werkvormen en evaluatie. De werkvormen kunnen variëren van studiowerking en hoorcolleges tot seminaries en excursies. Belangrijk is vooral dat studenten eigen keuzes maken om hiermee hun disciplinair profiel aan te scherpen. De *electives* worden ook in samenwerking met andere opleidingen georganiseerd, zoals de master in de interieurarchitectuur, de master in de stedenbouw en ruimtelijke planning, en/of LUCA Beeldende Kunsten, waar studenten participeren in diverse en discipline-overschrijdende teams.

De masterproef

De drie masterstudio's en *electives* bouwen samen een fundament voor de masterproef dat het eindpunt vormt van de masteropleiding. De masterproef is namelijk zowel een synthese van de opleiding en de persoonlijke trajecten van de studenten als de opstap naar een professionele of academische loopbaan in architectuur. In de masterproef architectuur onderzoeken de studenten een probleemstelling van ruimtelijke, architecturale, maatschappelijke of artistieke aard op een ontwerpmatige manier. Het gaat niet om het zoeken naar het beste antwoord, maar om het formuleren van een eigen antwoord. Studenten tonen in de masterproef aan dat ze in staat zijn om op een authentieke en creatieve manier competenties, inzichten en ervaringen integreren tot nieuwe kennis, vraagstellingen en oplossingen en dat ze zowel over het proces als het resultaat helder en zelfkritisch kunnen communiceren.

De studenten kiezen, afhankelijk van het gekozen onderwerp, een promotor die hen bijstaat bij het maken van de masterproef. Deze begeleiding gebeurt in een ontwerpstudio. Ze kunnen zich daarnaast nog laten begeleiden door een copromotor of andere deskundigen die advies geven vanuit hun eigen expertise. De promotor blijft de feitelijke studiobegeleider en evalueert en beoordeelt het proces van de studenten.

De masterproef eindigt voor de studenten met een jury waar ze hun masterproef voorstellen. De jury bestaat uit externe actoren die het werk kunnen beoordelen vanuit hun expertise uit de praktijk of de academische wereld. De jury geeft een oordeel over het ontwerp en onderzoek van de student en de presentatie. De beoordeling komt tot stand door middel van discussie en debat. De nadruk ligt voornamelijk op inzicht, kritische reflectie en het positie nemen ten aanzien van de verschillende invalshoeken.